

Na osnovu člana 112. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srbije, donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o upravnim sporovima

Proglašava se Zakon o upravnim sporovima, koji je donela Narodna skupština Republike Srbije na Sedmoj sednici Drugog redovnog zasedanja u 2009. godini, 29. decembra 2009. godine.

PR broj 257

U Beogradu, 29. decembra 2009. godine

Predsednik Republike,

Boris Tadić, s.r.

Zakon o upravnim sporovima

Zakon je objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 111/2009 od 29.12.2009. god.

NAPOMENA: Ovaj zakon se primenjuje od 30. decembra 2009. god.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet i cilj zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se predmet upravnog spora, nadležnost za rešavanje upravnih sporova, stranke, pravila postupka, pravna sredstva i izvršenje donetih sudskih presuda.

Ovim zakonom obezbeđuje se sudska zaštita pojedinačnih prava i pravnih interesa i zakonitost rešavanja u upravnim i drugim Ustavom i zakonom predviđenim pojedinačnim stvarima.

Pravičnost suđenja u upravnom sporu

Član 2.

U upravnom sporu sud odlučuje na osnovu zakona i u razumnom roku, na podlozi činjenica utvrđenih na usmenoj javnoj raspravi.

Predmet upravnog spora

Član 3.

U upravnom sporu sud odlučuje o zakonitosti konačnih upravnih akata, osim onih u pogledu kojih je predviđena drugačija sudska zaštita.

U upravnom sporu sud odlučuje i o zakonitosti konačnih pojedinačnih akata kojima se rešava o pravu, obavezi ili na zakonu zasnovanom interesu, u pogledu kojih u određenom slučaju zakonom nije predviđena drugačija sudska zaštita.

Sud u upravnom sporu odlučuje i o zakonitosti drugih konačnih pojedinačnih akata kada je to zakonom predviđeno.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na upravni akt, primenjuju se i na druge akte protiv kojih se može voditi upravni spor.

Određenje upravnog akta

Član 4.

Upravni akt, u smislu ovog zakona, jeste pojedinačni pravni akt kojim nadležni organ, neposrednom primenom propisa, rešava o određenom pravu ili obavezi fizičkog ili pravnog lica, odnosno druge stranke u upravnoj stvari.

Određenje upravne stvari

Član 5.

Upravna stvar, u smislu ovog zakona, jeste pojedinačna nesporna situacija od javnog interesa u kojoj neposredno iz pravnih propisa proizilazi potreba da se buduće ponašanje stranke autoritativno pravno odredi.

Određenje nadležnog organa

Član 6.

Nadležnim organom, u smislu ovog zakona, smatraju se državni organi, organi autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, privredna društva, javna i druga preduzeća, ustanove, organizacije i pojedinci, kao i posebni organi, kada u vršenju javnih ovlašćenja rešavaju u upravnim stvarima.

Obaveznost pravnosnažnih presuda

Član 7.

Presuda doneta u upravom sporu je obavezujuća.

Protiv presude donete u upravnom sporu ne može se izjaviti žalba (pravnosnažna presuda).

II. NADLEŽNOST I SASTAV SUDA Upravni sud

Član 8.

Upravni spor rešava Upravni sud.

Upravni sud odlučuje u veću od tri sudije, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno. Vrhovni kasacioni sud

Član 9.

U postupku po zahtevu za preispitivanje sudske odluke protiv odluke Upravnog suda odlučuje Vrhovni kasacioni sud.

Vrhovni kasacioni sud odlučuje u veću od tri sudije.

III. STRANKE U UPRAVNOM SPORU

Stranke

Član 10.

Stranke u upravnom sporu jesu tužilac, tuženi i zainteresovano lice.

Tužilac

Član 11.

Tužilac u upravnom sporu može da bude fizičko, pravno ili drugo lice, ako smatra da mu je upravnim aktom povređeno neko pravo ili na zakonu zasnovani interes.

Državni organ, organ autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, organizacija, deo privrednog društva sa ovlašćenjima u pravnom prometu, naselje, grupa lica i drugi koji nemaju svojstvo pravnog lica, mogu pokrenuti upravni spor ako mogu da budu nosioci prava i obaveza o kojima se rešavalo u upravnom postupku.

Ako je upravnim aktom povređen zakon na štetu javnog interesa, upravni spor može da pokrene nadležni javni tužilac.

Ako su upravnim aktom povređena imovinska prava i interesi Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, upravni spor može da pokrene i nadležno javno pravobranilaštvo.

Tuženi

Član 12.

Tuženi u upravnom sporu jeste organ čiji se upravni akt osporava, odnosno organ koji po zahtevu, odnosno po žalbi stranke nije doneo upravni akt.

Zainteresovano lice

Član 13.

Zainteresovano lice jeste lice kome bi poništaj osporenog upravnog akta neposredno bio na štetu.

IV. PREDMET UPRAVNOG SPORA

Konačni upravni akt

Član 14.

Upravni spor može se pokrenuti protiv upravnog akta koji je donet u drugom stepenu.

Upravni spor može se pokrenuti i protiv prvostepenog upravnog akta protiv koga nije dozvoljena žalba u upravnom postupku.

Ćutanje uprave

Član 15.

Upravni spor može se pokrenuti i kada nadležni organ o zahtevu, odnosno žalbi stranke nije doneo upravni akt, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Povraćaj oduzetih stvari i naknada štete

Član 16.

U upravnom sporu može se tražiti i povraćaj oduzetih stvari i naknada štete koja je tužiocu naneta izvršenjem akta koji se osporava.

V. POKRETANJE SPORA

Tužba

Član 17.

Upravni spor pokreće se tužbom.

Opšti rok za podnošenje tužbe

Član 18.

Tužba se podnosi u roku od 30 dana od dana dostavljanja upravnog akta stranci koja je podnosi ili u zakonom propisanom kraćem roku.

Rok iz stava 1. ovog člana važi i za organ ovlašćen za podnošenje tužbe, ako mu je upravni akt dostavljen.

Ako organu ovlašćenom za podnošenje tužbe, odnosno zainteresovanom licu nije dostavljen upravni akt, organ, odnosno zainteresovano lice može podneti tužbu, u roku od 60 dana od dana dostavljanja upravnog akta stranci.

Rok za podnošenje tužbe zbog ćutanja uprave

Član 19.

Ako drugostepeni organ, u roku od 60 dana od dana prijema žalbe ili u zakonom određenom kraćem roku, nije doneo rešenje po žalbi stranke protiv prvostepenog rešenja, a ne donese ga ni u daljem roku od sedam dana po naknadnom zahtevu stranke podnetom drugostepenom organu, stranka po isteku toga roka može podneti tužbu zbog nedonošenja zahtevanog akta.

Ako prvostepeni organ po zahtevu stranke nije u roku predviđenom zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak, doneo rešenje protiv kojeg nije dozvoljena žalba, a ne donese ga ni u daljem roku od sedam dana po naknadnom zahtevu stranke, stranka po isteku toga roka može podneti tužbu zbog nedonošenja zahtevanog akta.

Predaja tužbe

Član 20.

Tužba se predaje nadležnom sudu neposredno ili preko pošte.

Predaja tužbe u obliku elektronskog dokumenta smatra se neposrednom predajom sudu.

Tužba se može izjaviti i na zapisnik kod suda.

Dan predaje tužbe pošti preporučeno, odnosno dan izjavljivanja tužbe na zapisnik smatra se kao dan predaje sudu.

Ako tužba nije predata nadležnom sudu u zakonom propisanom roku, nego drugom sudu ili drugom organu, a stigne nadležnom sudu posle isteka roka za podnošenje tužbe, smatraće se kao da je blagovremeno podneta, ako se njeno podnošenje drugom sudu ili drugom organu može pripisati neznanju ili očiglednoj omašci podnosioca.

Za vojna lica koja se nalaze u Vojski Srbije, dan predaje tužbe vojnoj jedinici ili vojnoj ustanovi smatra se kao dan predaje sudu.

Odredba stava 6. ovog člana odnosi se i na civilna lica zaposlena u Vojski Srbije koja su na službi u vojnim jedinicama, odnosno vojnim ustanovama u mestima u kojima ne postoji redovna pošta.

Postupanje sa elektronskim dokumentima

Član 21.

Stranka sudu može predati tužbu i drugi podnesak i u obliku elektronskog dokumenta, u skladu sa zakonom.

Sud može dostaviti akte stranci u obliku elektronskog dokumenta, uz prethodni izričit pristanak stranke.

Postupanje sa elektronskim dokumentima obavlja se u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument.

Ako elektronski dokument koji je predat sudu ne može biti pročitao ili ne ispunjava tehničke uslove iz stava 5. ovog člana, sud će o tome bez odlaganja obavestiti podnosioca, pozvati ga da podnesak uredi u ostavljenom roku i ukazati mu na posledice takvog propuštanja.

Način, tehničke uslove predaje i utvrđivanje vremena predaje podnesaka i dostave akata u obliku elektronskog dokumenta, kao i druga pitanja vezana za postupanje sa elektronskim dokumentom, bliže se uređuju Sudskim poslovnikom.

Ako je zakonom propisano da akt treba da bude potpisan od strane određenog lica, smatra se da je taj uslov ispunjen za akt u obliku elektronskog dokumenta, kada je na kraju elektronskog dokumenta navedeno ime i prezime odgovarajućeg lica i elektronski dokument je potpisan kvalifikovanim elektronskim potpisom tog lica.

Sadržina tužbe

Član 22.

Tužba mora da sadrži ime i prezime, adresu i mesto stanovanja, odnosno naziv i sedište tužioca, označenje upravnog akta protiv koga je tužba podneta, razloge zbog kojih se tužba podnosi, predlog u kom pravcu i obimu se predlaže poništavanje upravnog akta, kao i potpis tužioca.

Uz tužbu mora da se priloži original ili kopija akta protiv koga se tužba podnosi.

Uz tužbu podnetu zbog ćutanja uprave prilaže se kopija zahteva, odnosno žalbe, kopija zahteva o naknadnom traženju iz člana 19. ovog zakona i dokaz o predaji ovih podnesaka nadležnom organu.

Ako se tužba podnosi preko punomoćnika, uz tužbu obavezno se prilaže i original punomoćja.

Ako se tužbom traži povraćaj stvari ili naknada štete, u tužbi se mora opredeliti određen zahtev u pogledu stvari ili visine pretrpljene štete.

Uz tužbu se podnosi i po jedan primerak tužbe i priloga uz tužbu, za tuženi organ i za svako zainteresovano lice, ako takvih ima.

Tužba može sadržavati i pozivanje na činjenice na kojima tužilac zasniva svoj zahtev iz tužbe.

Odložno dejstvo tužbe

Član 23.

Tužba, po pravilu, ne odlaže izvršenje upravnog akta protiv koga je podneta.

Po zahtevu tužioca, sud može odložiti izvršenje konačnog upravnog akta kojim je meritorno odlučeno u upravnoj stvari, do donošenja sudske odluke, ako bi izvršenje nanelo tužiocu štetu koja bi se teško mogla nadoknaditi, a odlaganje nije protivno javnom interesu, niti bi se odlaganjem nanela veća ili nenadoknadiva šteta protivnoj stranci, odnosno zainteresovanom licu.

Izuzetno, stranka iz upravnog postupka može tražiti od suda odlaganje izvršenja upravnog akta i pre podnošenja tužbe:

- 1) u slučaju hitnosti;
- 2) kada je izjavljena žalba koja po zakonu nema odložno dejstvo, a postupak po žalbi nije okončan.

Po zahtevu za odlaganje izvršenja sud odlučuje rešenjem, najkasnije u roku od pet dana od dana prijema zahteva iz st. 2. i 3. ovog člana.

Razlozi za pokretanje upravnog spora

Član 24.

Upravni akt može se pobijati tužbom u upravnom sporu zbog nezakonitosti, i to ako:

- 1) u aktu nije uopšte ili nije pravilno primenjen zakon, drugi propis ili opšti akt;
- 2) je akt doneo nenadležni organ;
- 3) u postupku donošenja akta nije postupljeno po pravilima postupka;

- 4) je činjenično stanje nepotpuno ili netačno utvrđeno ili ako je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja;
- 5) je u aktu koji je donet po slobodnoj oceni, organ prekoračio granice zakonskog ovlašćenja ili ako takav akt nije donet u skladu sa ciljem u kojem je ovlašćenje dato.

Tužba se može podneti i radi utvrđenja da je tuženi ponovio svoj raniji akt koji je već poništen presudom, kao i radi utvrđenja nezakonitosti donetog akta koji je bez pravnog dejstva.

VI. PRETHODNI POSTUPAK

Odbacivanje tužbe zbog njene neurednosti

Član 25.

Ako je tužba nepotpuna ili nerazumljiva, sudija pojedinac pozvaće tužioca da u ostavljenom roku otkloni nedostatke tužbe i ukazaće mu na posledice ako ne postupi po zahtevu suda.

Ako tužilac u ostavljenom roku ne otkloni nedostatke u tužbi koji sprečavaju rad suda, sudija pojedinac iz stava 1. ovog člana rešenjem će odbaciti tužbu kao neurednu, ako ne nađe da je osporeni upravni akt ništav.

Ako sudija pojedinac propusti da odbaci tužbu kao neurednu, to će učiniti veće suda.

Odbacivanje tužbe iz drugih zakonskih razloga

Član 26.

Sudija pojedinac rešenjem će odbaciti tužbu i ako utvrdi:

- 1) da je tužba podneta neblagovremeno (član 18) ili pre vremena (član 19);
- 2) da akt koji se tužbom osporava ne predstavlja akt o čijoj zakonitosti se odlučuje u upravnom sporu (član 3);
- 3) da uz tužbu podnetu zbog ćutanja uprave nisu priloženi svi dokazi (član 22. stav 3);
- 4) da se upravnim aktom koji se tužbom osporava ne dira očigledno u pravo tužioca ili u njegov na zakonu zasnovani interes (član 11. stav 1);
- 5) da je posle podnošenja tužbe osporeni akt poništen po tužbi druge stranke;
- 6) da se protiv upravnog akta koji se tužbom osporava mogla izjaviti žalba, a žalba nije uopšte ili nije blagovremeno izjavljena, ili je žalilac odustao od žalbe u toku drugostepenog postupka;
- 7) da već postoji pravnosnažna sudska odluka doneta u upravnom sporu o istoj stvari.

Ako sudija pojedinac propusti da odbaci tužbu iz razloga iz stava 1. ovoga člana, to će učiniti veće suda.

Pravo na prigovor protiv odbacivanja tužbe

Član 27.

Protiv rešenja sudije pojedinca kojim se odbacuje tužba po čl. 25. i 26. ovog zakona, podnosilac tužbe ima pravo na prigovor u roku od osam dana od dostavljanja rešenja.

O prigovoru iz stava 1. ovog člana odlučuje posebno veće suda sastavljeno od troje sudija, posle održane usmene javne rasprave, ako je podnosilac prigovora zahtevao održavanje rasprave.

Posebno veće suda iz stava 2. ovog člana o prigovoru odlučuje rešenjem.

Rešenjem se prigovor odbacuje ako je izjavljen neblagovremeno ili od neovlašćenog lica.

Ako veće iz stava 2. ovog člana odbije prigovor, rešenje o odbacivanju tužbe postaje pravosnažno.

Ako veće iz stava 2. ovog člana uvaži prigovor, poništiće rešenje o odbacivanju tužbe, a postupak pred sudom će se nastaviti.

Poništenje upravnog akta u prethodnom postupku

Član 28.

Ako sud ne odbaci tužbu na osnovu člana 25. stav 2. ili člana 26. ovog zakona, a nađe da osporeni upravni akt sadrži takve nedostatke u obliku i sastavnim delovima koji akt čine očigledno nezakonitim, može presudom poništiti akt i bez dostavljanja tužbe na odgovor, uz pozivanje tuženog da se prethodno izjasni.

Ako tuženi u slučaju iz stava 1. ovog člana sam poništi ili izmeni osporeni akt, sudija pojedinac će po pribavljenoj izjavi tužioca da je zadovoljan naknadno donetim rešenjem, doneti rešenje o obustavljanju postupka, shodnom primenom odredaba člana 29. ovog zakona.

U pogledu pravne zaštite protiv rešenja sudije pojedinca o obustavljanju postupka, shodno se primenjuju odredbe člana 27. ovog zakona.

Udovoljavanje tužbenom zahtevu od strane tuženog

Član 29.

Ako tuženi u toku sudskog postupka donese drugi akt kojim se menja ili poništava upravni akt protiv kojeg je upravni spor pokrenut, kao i ako u slučaju iz člana 19. ovog zakona naknadno donese prvostepeni odnosno, drugostepeni upravni akt, taj organ će, pored tužioca, istovremeno izvestiti i sud.

U slučaju iz stava 1. ovog člana sud će pozvati tužioca da u roku od 15 dana od dana prijema poziva dostavi sudu pisanu izjavu o tome da li je naknadno donetim aktom zadovoljan ili ostaje pri tužbi i u kom obimu, odnosno da li tužbu proširuje i na novi akt.

Ako tužilac blagovremeno dostavi sudu pisanu izjavu da je naknadno donetim aktom zadovoljan ili ako ne da izjavu u roku iz stava 2. ovog člana, sud će doneti rešenje o obustavljanju postupka.

Ako tužilac izjavi da novim aktom nije zadovoljan, sud će nastaviti postupak.

Odgovor na tužbu i rešavanje spora bez spisa

Član 30.

Ako tužbu ne odbaci na osnovu člana 25. stav 2. ili člana 26. ovog zakona, niti poništi akt po članu 28. stav 1. ovog zakona odnosno ne oglasi ništavim po članu 42. stav 3, sud će po jedan primerak tužbe sa priložima dostaviti na odgovor tuženom i zainteresovanim licima, ako ih ima.

Odgovor iz stava 1. ovog člana daje se u roku koji sud odredi u svakom pojedinom slučaju, s tim što sud ne može odrediti rok duži od 30 dana od dana dostavljanja tužbe na odgovor.

U ostavljenom roku tuženi je dužan da dostavi sudu sve spise koji se odnose na predmet upravnog spora i izjasni se o navodima tužbe. Ako tuženi i posle drugog zahteva ne dostavi spise predmeta u roku od osam dana, ili ako izjavi da ih ne može dostaviti, sud može rešiti spor i bez spisa, pri čemu će sam utvrditi činjenično stanje na raspravi.

Obaveza dostavljanja isprava

Član 31.

Na zahtev suda, svi državni organi, organi autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, i drugi nosioci javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: „organ javne vlasti“) dužni su da dostave isprave kojima raspolažu u roku koji sud odredi.

Organ javne vlasti iz stava 1. ovog člana dužan je da označi koje isprave, odnosno delovi isprava predstavljaju tajnu u skladu sa posebnim zakonom, tako da stranke u njih ne smeju imati uvid.

Ako organ javne vlasti po ponovljenom zahtevu suda u drugom ostavljenom roku, ne dostavi tražene isprave, sud će rukovodioca tog organa pozvati da pruži obaveštenje o razlozima propuštanja postupanja po nalogu suda.

Odustanak tužioca od tužbe

Član 32.

Tužilac može odustati od tužbe sve do donošenja odluke.

U slučaju odustanka tužioca od tužbe sudija pojedinac ili veće suda rešenjem obustavlja postupak.

U pogledu pravne zaštite protiv rešenja sudije pojedinca o obustavljanju postupka, shodno se primenjuju odredbe člana 27. ovog zakona.

VII. UTVRĐIVANJE ČINJENICA

Uopšte o utvrđivanju činjenica na raspravi

Član 33.

U upravnom sporu sud rešava na osnovu utvrđenih činjenica na održanoj usmenoj javnoj raspravi (u daljem tekstu: „rasprava”).

Sud rešava bez održavanja usmene rasprave, samo ako je predmet spora takav da očigledno ne iziskuje neposredno saslušanje stranaka i posebno utvrđivanje činjeničnog stanja, ili ako stranke na to izričito pristanu.

Sud je obavezan da posebno navede razloge zbog kojih nije održao usmenu raspravu. **Naročiti slučajevi**

održavanja rasprave

Član 34.

Veće suda će uvek održati raspravu zbog složenosti predmeta spora, ili radi boljeg razjašnjenja stanja stvari, kao i u slučaju iz člana 30. stav 3. ovog zakona.

Rasprava je obavezna i ako je u upravnom postupku učestvovalo dve ili više stranaka sa suprotnim interesima kao i kada sud utvrđuje činjenično stanje radi rešavanja u punoj jurisdikciji.

Javnost rasprave

Član 35.

Rasprava je javna.

Veće suda može isključiti javnost za celu raspravu ili za određeni deo rasprave ako to zahtevaju razlozi zaštite interesa nacionalne bezbednosti, javnog reda i morala kao i radi zaštite interesa maloletnika ili privatnosti učesnika u postupku.

O isključenju javnosti sud odlučuje rešenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno. **Zakazivanje rasprave**

Član 36.

Predsednik veća određuje dan održavanja rasprave i na raspravu poziva stranke i zainteresovana lica, ako ih ima.

Rasprava se može odložiti samo iz važnih razloga, o čemu rešava veća.

Rukovođenje raspravom i zapisnik

Član 37.

Raspravom rukovodi predsednik veća.

O raspravi se vodi zapisnik u koji se unose samo bitne činjenice i okolnosti.

Zapisnik o održanoj usmenoj raspravi potpisuju predsednik veća i zapisničar. Izostanak stranaka sa rasprave

Član 38.

Izostanak uredno pozvane stranke sa usmene rasprave ne odlaže njeno održavanje.

Zbog izostanka stranaka sa usmene rasprave ne može se uzeti da su one odustale od svojih zahteva, već će se njihovi podnesci pročitati.

Ako na usmenu raspravu ne dođu ni tužilac ni tuženi, a rasprava se ne odloži, sud će raspraviti spor i bez prisustva stranaka.

Tok rasprave

Član 39.

Na raspravi reč prvo dobija član veća koji je izvestilac. Izvestilac izlaže stanje i suštinu spora, ne dajući svoje mišljenje. Predsednik veća daje reč tužiocu, pa zastupniku tuženog i zainteresovanim licima, vodeći računa da se njihove izjave odnose samo na sporna pitanja i okolnosti od značaja za rešenje stvari.

Sud na raspravi odlučuje koji će se dokazi izvesti radi utvrđivanja činjeničnog stanja.

VIII. SUDSKE ODLUKE

1. Presuda

Rešavanje spora

Član 40.

Sud rešava spor presudom.

Presudom se tužba uvažava ili odbija kao neosnovana.

Sud donosi presudu većinom glasova.

O većanju i glasanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi veća i zapisničar.

Većanje i glasanje vrši se bez prisustva stranaka.

Granice sudskog ispitivanja osporenog akta

Član 41.

Zakonitost osporenog upravnog akta sud ispituje u granicama zahteva iz tužbe, ali pri tom nije vezan razlozima tužbe.

Na ništavost upravnog akta sud pazi po službenoj dužnosti.

Presude donete u sporu ograničene jurisdikcije

Član 42.

Ako se tužba uvažava, sud presudom poništava osporeni upravni akt u celini ili delimično i vraća predmet nadležnom organu na ponovno odlučivanje, osim ako u toj stvari novi akt nije potreban.

Ako se tužba uvažava a tužbeni zahtev je da se utvrdi nezakonitost akta bez pravnih dejstava, ili se tužbeni zahtev sastoji samo u utvrđenju da je tuženi ponovio svoj raniji akt koji je već poništen pred sudom – sud se u presudi ograničava na traženo utvrđenje.

Ako sud nađe da je osporeni akt ništav, doneće presudu kojom taj akt oglašava ništavim.

Presude donete u sporu pune jurisdikcije

Član 43.

Kada nađe da osporeni upravni akt treba poništiti, sud će presudom rešiti upravnu stvar, ako priroda stvari to dozvoljava i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to. Takva presuda u svemu zamenjuje poništeni akt (spor pune jurisdikcije).

Spor pune jurisdikcije je isključen kada je predmet upravnog spora upravni akt donet po diskrecionoj oceni.

Izuzetno, u pojedinim materijama spor pune jurisdikcije može da bude izričito isključen posebnim zakonom.

Ako tužilac traži da sud svojom presudom reši upravnu stvar, sud je obavezan da posebno navede razloge zbog kojih taj zahtev nije prihvatio.

U slučajevima kada bi poništenje osporenog akta i ponovno vođenje postupka pred nadležnim organom izazvalo za tužioca štetu koja bi se teško mogla nadoknaditi a sud je sam utvrđivao činjenično stanje, obavezan je da odluči u sporu pune jurisdikcije, osim ako je takav spor zakonom isključen.

Presude donete u sporu zbog ćutanja uprave

Član 44.

Kada je tužba podneta na osnovu člana 19. ovog zakona, a sud nađe da je osnovana, presudom će uvažiti tužbu i naložiti da nadležni organ donese rešenje. Ako sud raspolaže potrebnim činjenicama, a priroda stvari to dozvoljava, on može svojom presudom neposredno rešiti upravnu stvar.

Odlučivanje u parničnim stvarima u upravnom sporu

Član 45.

Presudom kojom se osporeni upravni akt poništava, odnosno oglašava ništavim, sud može odlučiti i o zahtevu tužioca za povraćaj stvari, odnosno za naknadu štete, ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to. U protivnom će uputiti tužioca da svoj zahtev ostvaruje u parničnom postupku pred nadležnim sudom.

Donošenje i objavljivanje presude

Član 46.

Sud će, po završenoj raspravi, odmah doneti i objaviti presudu zajedno sa najvažnijim razlozima.

U složenim slučajevima sud može najkasnije u roku od petnaest dana od dana zaključenja rasprave da donese presudu.

Ako po završenoj usmenoj raspravi ne može da donese presudu, odnosno rešenje zbog toga što prethodno treba da utvrdi neku činjenicu za čije raspravljanje nije potrebna nova usmena rasprava, sud će presudu doneti bez rasprave, najkasnije u roku od osam dana od dana kada tu činjenicu utvrdi. **Sadržina i sastavni delovi presude**

Član 47.

Presuda sadrži označenje suda, ime i prezime predsednika veća, članova veća i zapisničara, označenje stranaka i njihovih zastupnika, predmet spora, dan kad je presuda doneta i objavljena, dispozitiv, obrazloženje i pouku o pravnom sredstvu.

Dispozitiv presude mora biti odvojen od obrazloženja.

Izvornik presude potpisuju predsednik veća i zapisničar.

Presuda se izdaje strankama u overenom prepisu.

2. Rešenje

Shodna primena odredba koje se odnose na presude

Član 48.

Odredbe čl. 46. i 47. ovog zakona shodno se primenjuju i na donošenje sudskih rešenja.

IX. VANREDNA PRAVNA SREDSTVA

1. Zahtev za preispitivanje sudske odluke Uslovi i razlozi za podnošenje

Član 49.

Protiv pravnosnažne odluke Upravnog suda stranka i nadležni javni tužilac mogu da podnesu Vrhovnom kasacionom sudu zahtev za preispitivanje sudske odluke (u daljem tekstu: „zahtev”).

Zahtev može da se podnese:

- 1) kada je to zakonom predviđeno;
- 2) u slučajevima kada je sud odlučivao u punoj jurisdikciji;
- 3) u stvarima u kojima je u upravnom postupku bila isključena žalba.

Zahtev može da se podnese zbog povrede zakona, drugog propisa ili opšteg akta ili povrede pravila postupka koja je mogla biti od uticaja na rešenje stvari.

Način predaje

Član 50.

Zahtev se predaje Vrhovnom kasacionom sudu, na način određen u članu 20. st. 1, 2. i 4. ovog zakona.

Kada je stranka fizičko lice, zahtev predaje preko punomoćnika iz reda advokata.

Rok za podnošenje

Član 51.

Zahtev se podnosi Vrhovnom kasacionom sudu u roku od 30 dana od dana dostavljanja stranci, odnosno nadležnom javnom tužiocu odluke suda protiv koje se zahtev podnosi.

Ako nadležnom javnom tužiocu nije dostavljena odluka suda, on može podneti zahtev u roku od 60 dana od dana dostavljanja odluke suda stranci kojoj je poslednjoj dostavljena.

Sadržina zahteva i odbacivanje neurednog zahteva

Član 52.

Zahtev sadrži označenje sudske odluke čije se preispitivanje predlaže, označenje podnosioca zahteva, kao i razloge i obim u kome se predlaže preispitivanje.

Ako je zahtev nepotpun ili nerazumljiv, Vrhovni kasacioni sud će ga odbaciti rešenjem protiv koga nije dozvoljena žalba.

Postupanje sa zahtevom

Član 53.

Nedozvoljen ili neblagovremen zahtev ili zahtev koji je podnelo neovlašćeno lice Vrhovni kasacioni sud će odbaciti rešenjem.

Ako Vrhovni kasacioni sud ne odbaci zahtev, dostaviće ga protivnoj stranci iz upravnog spora, koja može, u roku koji sud odredi, podneti odgovor na zahtev.

Sud protiv čije je odluke podnet zahtev i tuženi dužni su da bez odlaganja a najkasnije u roku od 30 dana, dostave Vrhovnom kasacionom sudu, na njegov zahtev, sve spise.

Način i granice odlučivanja o zahtevu

Član 54.

Vrhovni kasacioni sud rešava o zahtevu za preispitivanje sudske odluke, odnosno bez održavanja usmene rasprave, a pobijanu odluku ispituje samo u granicama zahteva.

Sadržina odluke o zahtevu

Član 55.

Vrhovni kasacioni sud presudom odbija ili uvažava zahtev kao osnovan.

Presudom kojom zahtev uvažava, Vrhovni kasacioni sud može ukinuti ili preinačiti sudsku odluku protiv koje je podnet zahtev.

Ako Vrhovni kasacioni sud ukine sudsku odluku, predmet vraća sudu čija je odluka ukinuta, a taj sud je dužan da izvede sve procesne radnje i da raspravi pitanja na koja mu je ukazao nadležni sud.

2. Ponavljanje postupka Razlozi

ponavljanja

Član 56.

Postupak završen pravosnažnom presudom ili rešenjem suda ponoviće se po tužbi stranke:

- 1) ako stranka sazna za nove činjenice, ili nađe ili stekne mogućnost da upotrebi nove dokaze na osnovu kojih bi spor bio povoljnije rešen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneti ili upotrebljeni u ranijem sudskom postupku;

- 2) ako je do sudske odluke došlo usled krivičnog dela sudije ili zaposlenog u sudu, ili je odluka izdejtstvovana prevarnom radnjom zastupnika ili punomoćnika stranke, njegovog protivnika ili protivnikovog zastupnika ili punomoćnika, a takva radnja predstavlja krivično delo;
- 3) ako je sudska odluka zasnovana na presudi donetoj u kaznenoj ili građanskoj stvari, a ta presuda je kasnije ukinuta drugom pravnosnažnom sudskom odlukom;
- 4) ako je isprava na kojoj se zasniva sudska odluka lažna ili lažno preinačena, ili ako je svedok, veštak ili stranka, prilikom saslušanja pred sudom, dala lažan iskaz, a odluka suda se zasniva, na tom iskazu;
- 5) ako stranka nađe ili stekne mogućnost da upotrebi raniju sudsku odluku donetu u istom upravnom sporu;
- 6) ako zainteresovanom licu nije omogućeno da učestvuje u upravnom sporu;
- 7) ako stav iz naknadno donete odluke Evropskog suda za ljudska prava u istoj stvari može da bude od uticaja na zakonitost pravnosnažno okončanog sudskog postupka.

Zbog okolnosti iz tač. 1. i 5. stava 1. ovog člana ponavljanje će se dozvoliti samo ako stranka bez svoje krivice nije bila u stanju da te okolnosti iznese u ranijem postupku.

Rokovi za traženje ponavljanja postupka

Član 57.

Ponavljanje postupka može se tražiti najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je stranka saznala za razlog ponavljanja, osim u slučaju iz člana 56. stav 1. tačka 7. kada se može tražiti u roku od 6 meseci od dana objavljivanja odluke Evropskog suda za ljudska prava u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Ako je stranka saznala za razlog ponavljanja postupka pre nego što je postupak pred sudom završen, a taj razlog nije mogla upotrebiti u toku postupka, ponavljanje se može tražiti u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke suda.

Po proteku pet godina od pravnosnažnosti sudske odluke ponavljanje postupka se ne može tražiti. **Nadležnost za odlučivanje po tužbi za ponavljanje postupka**

Član 58.

O tužbi za ponavljanje postupka rešava sud koji je doneo odluku na koju se odnosi razlog za ponavljanje postupka.

Sadržina tužbe za ponavljanje postupka

Član 59.

U tužbi za ponavljanje postupka mora se naročito navesti:

- 1) sudska odluka doneta u postupku čije se ponavljanje traži;
- 2) zakonski razlog ponavljanja (član 56) i dokazi, odnosno okolnosti koje čine verovatnim postojanje tog osnova;
- 3) okolnosti iz kojih proizlazi da je tužba podneta u zakonskom roku i čime se to dokazuje;
- 4) u kom pravcu i u kom obimu se predlaže izmena sudske odluke donete u postupku čije se ponavljanje traži.

Odbacivanje tužbe za ponavljanje postupka

Član 60.

Sud će rešenjem odbaciti tužbu za ponavljanje postupka, ako utvrdi da je tužbu podnelo neovlašćeno lice, ili da tužba nije blagovremena, ili da stranka nije učinila bar verovatnim postojanje zakonskog osnova za ponavljanje postupka.

Dostavljanje tužbe na odgovor

Član 61.

Ako sud ne odbaci tužbu po članu 60. ovog zakona, dostaviće je protivnoj stranci iz upravnog spora i zainteresovanim licima, i pozvaće ih da u roku od 15 dana odgovore na tužbu.

Odlučivanje o dozvoli ponavljanja postupka

Član 62.

Po isteku roka za odgovor na tužbu, sud rešenjem odlučuje da li će dozvoliti ponavljanje postupka. Ako sud nađe da ima zakonskog osnova za ponavljanje postupka, ponoviće se one procesne radnje na koje utiču razlozi ponavljanja.

Odlučivanje o tužbi za ponavljanje postupka

Član 63.

Posle ponovljenog postupka sud donosi presudu.

Presudom iz stava 1. ovog člana ranija presuda se može ostaviti na snazi, ukinuti ili preinačiti.

Pravna zaštita protiv odluka suda u vezi sa ponavljanjem postupka

Član 64.

Protiv rešenja suda o odbacivanju tužbe za ponavljanje postupka, protiv rešenja kojim se ne dozvoljava ponavljanje postupka i protiv presude suda donete po tužbi za ponavljanje postupka može se podneti zahtev za preispitivanje iz člana 49. ovog zakona.

Shodna primena drugih procesnih odredaba u ponovljenom postupku

Član 65.

U ponovljenom postupku shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o postupku po tužbi i zahtevu za preispitivanje sudske odluke, ako odredbama čl. od 56. do 64. ovog zakona nije drugačije određeno.

X. TROŠKOVI UPRAVNOG SPORA

Troškovi spora

Član 66.

Troškove upravnog spora čine izdaci nastali u toku ili povodom spora.

Odlučivanje o troškovima

Član 67.

U upravnom sporu o troškovima postupka odlučuje sud.

XI. IZVRŠENJE PRESUDE Izvršnost

presude

Član 68.

Presuda se može izvršiti kada postane pravnosnažna.

Pravne posledice poništenja akta u upravnom sporu

Član 69.

Kada sud poništi akt protiv koga je bio pokrenut upravni spor, predmet se vraća u stanje ponovnog rešavanja po žalbi, odnosno stanje ponovnog rešavanja po zahtevu stranke u prvostepenom postupku, ako je žalba bila zakonom isključena (stanje pre nego što je poništen akt donet).

Ako prema prirodi stvari u kojoj je nastao upravni spor treba umesto poništenog upravnog akta doneti drugi, nadležni organ je dužan da taj akt donese bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude, pri čemu je nadležni organ vezan pravnim shvatanjem suda, kao i primedbama suda u pogledu postupka.

Pravne posledice aktivnog nepostupanja po presudi

Član 70.

Ako nadležni organ posle poništenja upravnog akta donese upravni akt protivno pravnom shvatanju suda ili protivno primedbama suda u pogledu postupka, pa tužilac podnese novu tužbu, sud će poništiti osporeni akt i sam rešiti upravnu stvar presudom, osim ako to nije moguće zbog prirode te stvari ili je inače puna jurisdikcija zakonom isključena.

Presuda doneta u slučaju iz stava 1. ovog člana u svemu zamenjuje akt nadležnog organa.

Ako sud smatra da zbog prirode stvari ne može da sam reši upravnu stvar, dužan je da to posebno obrazloži.

O slučaju iz stava 1. ovog člana sud izveštava organ koji vrši nadzor nad radom organa. **Pravne posledice pasivnog**

nepostupanja po presudi

Član 71.

Ako nadležni organ posle poništenja upravnog akta ne donese odmah, a najkasnije u roku od 30 dana, novi upravni akt ili akt o izvršenju presude donete na osnovu člana 43. ovog zakona, stranka može posebnim podneskom da traži donošenje takvog akta.

Ako nadležni organ ne donese akt iz stava 1. ovog člana ni u roku od sedam dana od traženja stranke, stranka može posebnim podneskom da zahteva od suda koji je doneo presudu donošenje takvog akta.

Po zahtevu stranke iz stava 2. ovog člana, sud će zatražiti od nadležnog organa obaveštenje o razlozima zbog kojih upravni akt nije doneo. Nadležni organ je dužan da ovo obaveštenje da odmah, a najkasnije u roku od sedam dana. Ako on to ne učini, ili ako dato obaveštenje, po nahođenju suda, ne opravdava neizvršenje sudske presude, sud će doneti rešenje koje u svemu zamenjuje akt nadležnog organa, ukoliko priroda stvari to dozvoljava.

Sud će rešenje iz stava 3. ovog člana dostaviti organu nadležnom za izvršenje, i o tome istovremeno obavestiti organ koji vrši nadzor. Organ nadležan za izvršenje dužan je bez odlaganja da izvrši ovakvo rešenje.

Pravo na naknadu štete zbog neizvršenja presude

Član 72.

Zbog štete nastale neizvršenjem, odnosno neblagovremenim izvršenjem presude donete u upravnom sporu tužilac ima pravo na naknadu koja se ostvaruje u sporu pred nadležnim sudom, u skladu sa zakonom.

Ponavljanje postupka okončanog aktom donetim u izvršenju presude

Član 73.

Kada je nadležni organ doneo upravni akt u izvršenju presude, pa se kod tog organa traži ponavljanje upravnog postupka okončanog upravnim aktom donetim u izvršenju sudske presude, ponavljanje se može dozvoliti samo ako je razlog za ponavljanje nastao kod organa koji je taj upravni akt doneo.

XII. SHODNA PRIMENA ODREDBA PARNIČNOG POSTUPKA

Član 74.

Na pitanja postupka rešavanja upravnih sporova koja nisu uređena ovim zakonom shodno će se primenjivati odredbe zakona kojim se uređuje parnični postupak.

XIII. NOVČANO KAŽNJAVANJE

Novčano kažnjavanje rukovodioca organa

Član 75.

Ako se rukovodilac organa iz člana 31. stav 1. ne odazove pozivu suda ili ne navede po oceni suda opravdane razloge za nedostavljanje traženih isprava, sud će mu rešenjem izreći novčanu kaznu u iznosu od 10.000 do 50.000 dinara.

Sud će rukovodiocu organa koji nije postupio po presudi, u smislu člana 70. stav 1. i člana 71. ovog zakona, rešenjem izreći novčanu kaznu u iznosu od 30.000 do 100.000 dinara.

U slučaju da lice iz st. 1. i 2. ovog člana i pored izrečene novčane kazne, ne izvrši obavezu zbog koje mu je kazna izrečena, sud može ponovo izreći novčanu kaznu u iznosu propisanom u st. 1. i 2. ovog člana. **Izvršavanje novčanih kazni**

Član 76.

Novčana kazna izrečena po ovom zakonu izvršava se po službenoj dužnosti.

XIV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Sprovođenje neokončanih postupaka

Član 77.

Postupci po tužbama, zahtevima za vanredno preispitivanje sudske odluke i tužbama za ponavljanje postupka podnetim do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se pred Upravnim sudom, po pravilima postupka koja su važila do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postupci po žalbama izjavljenim protiv presuda donetih u upravnom sporu i zahtevima za zaštitu zakonitosti podnetim do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se pred Vrhovnim kasacionim sudom po pravilima postupka koja su važila do dana stupanja na snagu ovog zakona. **Prestanak važenja ranijih propisa**

Član 78.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o upravnim sporovima („Službeni list SRJ”, broj 46/96).

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 94. Zakona o osnovnim pravima boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca („Službeni list SRJ”, broj 24/98).

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 79.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

